

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI
IM. ŚW. KRÓLOWEJ JADWIGI
W RZESZOWIE

Rok szkolny 2023/2024

Przedmiotem oddziaływań wychowawczych jest uczeń, a zadaniem nauczycieli – wychowawców w porozumieniu z rodzicami jest wspomaganie jego wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym.

I. Założenia ogólne w związku z obowiązującym prawem.

1. Nauczanie i wychowanie respektując chrześcijański system wartości za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.
2. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.
3. Nauczyciele w zakresie wychowania mają funkcje wspomagające i uzupełniające w stosunku do rodziców. Kierunek działalności wychowawczej nie może być sprzeczny z wolą rodziców.
4. Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować podstawowe funkcje szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą; dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej. Nauczyciel obowiązany jest kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny; w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; w duchu humanizmu, tolerancji, wolności sumienia, sprawiedliwości społecznej i szacunku do pracy; dbać o kształtowanie postaw moralnych i obywatelskich uczniów zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.
5. Nauczyciel w swych działaniach dydaktyczno – wychowawczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.
6. Nauczanie i wychowanie powinny stanowić w pracy szkoły i działalności każdego nauczyciela integralną całość przy zachowaniu właściwych proporcji między przekazem informacji, a rozwojem umiejętności i kształtowaniem postaw.
7. Treści wychowawcze powinny być respektowane i realizowane przez wszystkich nauczycieli na każdej lekcji, co zapewni integralność oddziaływań wychowawczych.
8. Religia Kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób.
9. Program profilaktyczno-wychowawczy jest integralną częścią Statutu Szkoły. Stanowi całościowy opis zadań wychowawczych i profilaktycznych, jest podstawą i pozostaje w ścisłym związku z programami pracy wychowawczej poszczególnych klas.

II. Ogólne założenia profilaktyczne

Profilaktyka obejmuje wzmocnienie czynników chroniących oraz eliminację lub redukcję czynników ryzyka.

- Czynniki chroniące to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wzmocniają ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększają jego odporność na działanie czynników ryzyka.
- Czynniki ryzyka to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych, stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.
- Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki skierowanej do wszystkich uczniów, jak i uczniów wymagających, wsparcia, pomocy i opieki z uwagi na nieprawidłowości w różnych sferach funkcjonowania lub zagrożonych zachowaniami ryzykownymi.
- Szkoła zapobiega różnego rodzaju uzależnieniom poprzez realizację profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
- Profilaktyka uniwersalna polega na wspieraniu wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.
- Profilaktyka selektywna polega na wspieraniu uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.
- Profilaktyka wskazująca polega na wspieraniu uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.
- Podstawę opracowania Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego stanowi diagnoza w zakresie czynników chroniących oraz czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym, ocena sytuacji wychowawczej dokonanej przez nauczycieli i dyrektora szkoły.

Źródłami diagnozy są:

- wyniki klasyfikacji w zakresie ocen zachowania,
- dokumentacja pedagoga, psychologa szkolnego i pedagoga specjalnego,
- informacje wychowawców o uczniach, którzy wymagają wsparcia psychologicznego, materialnego lub pomocy w nauce,
- ocena sytuacji wychowawczej dokonana w formie pisemnej przez wychowawców wszystkich klas,
- informacje uzyskane podczas spotkań z rodzicami,
- wyniki ankiet z zakresu profilaktyki wypełniane przez uczniów i rodziców,
- obserwacja zachowania uczniów podczas zajęć, przerw i uroczystości szkolnych.

W wyniku diagnozy ustalono czynniki chroniące i czynniki ryzyka, które stanowią podstawę do wyznaczania celów i zadań profilaktycznych w szkole.

Czynniki chroniące to:

- pozytywne relacje w zespołach klasowych,
- zaangażowanie w życie klasy i szkoły,
- pomoc i życzliwość ze strony rówieśników,
- gotowość do niesienia pomocy innym,
- działania na rzecz pomocy innym i wolontariat,
- aktywnie działający Samorząd Uczniowski,
- docenianie wartości rodzinnych przez uczniów,
- wsparcie ze strony rodziców,
- preferowanie takich cech jak: kultura osobista, ambicja, zaradność, życzliwość, pewność siebie,
- potrzeba rozwijania zainteresowań i hobby,
- motywacja osiągnięć zarówno bieżących, jak i związanych z dalszym kształceniem,
- duże poczucie bezpieczeństwa w szkole,
- przyjazna, spokojna atmosfera szkoły,
- dodatkowa pomoc i wsparcie nauczycieli,
- opieka psychologiczno – pedagogiczna,
- nauczyciele szanujący indywidualizm i potrzeby uczniów,
- monitoring wizyjny,
- pozytywne spostrzeżenie przez rodziców i uczniów organizacji pracy szkoły,
- dyscyplina na zajęciach szkolnych,
- stała współpraca z rodzicami,
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra
- rzetelna diagnoza potrzeb rozwojowych młodzieży
- realizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie
- dziennik elektroniczny, jako źródło bieżącej wymiany informacji o sytuacji ucznia,
- oferta zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych,
- akcje promujące zdrowy styl życia,
- akcje profilaktyczne.

Czynniki ryzyka to:

- narażenie na kontakt z substancjami psychoaktywnymi w środowisku rówieśniczym,
- pozyskiwanie wiedzy o substancjach uzależniających z mało wiarygodnych źródeł,
- postawa tolerancji wobec używek i ich rozpowszechniania,
- zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi (Internet, gry komputerowe, telefon komórkowy),
- zjawisko nikotynizmu,
- zagrożenie cyberprzemocą,
- problem wyśmiewania,
- trudności w nawiązywaniu relacji z ludźmi,
- konflikty między uczniami,
- brak kultury słowa w relacjach rówieśniczych,
- niska frekwencja,
- nieumiejętność radzenia sobie ze stresem,
- nieumiejętność organizacji efektywnego czasu pracy,
- trudności i niepowodzenia w nauce,
- nieumiejętność wyznaczania i planowania celów,
- zaburzenia emocjonalne związane z okresem dorastania,
- trudna sytuacja rodzinna i ekonomiczna ucznia.

Biorąc pod uwagę analizę czynników chroniących i czynników ryzyka (dotyczących grupy uczniów) określono cele nadrzędne i szczegółowe, zadania programu wychowawczo-profilaktycznego oraz strukturę oddziaływań.

III. Priorytety działań wychowawczo-profilaktycznych

1. Wszechstronny rozwój osobowości ucznia w sferze fizycznej, psychicznej, intelektualnej, społecznej i duchowej:
 - 1) pomoc w uzyskaniu orientacji etycznej i hierarchizacji wartości,
 - 2) personalizacja życia i odnajdywanie swojego miejsca:
 - a) w rodzinie,
 - b) w grupie koleżeńskiej,
 - c) w społeczności lokalnej,
 - d) w społeczności regionalnej i narodowej.
2. Dbłość o porządek, ład i estetykę pracy.
3. Współpraca domu i szkoły w kwestii wychowania.
4. Rozwijanie umiejętności prawdziwie wolnego poznawania i odczytywania istoty rzeczy.
5. Działania profilaktyczne mają zapobiegać zakłóceniom we wszechstronnym rozwoju ucznia i działań interwencyjnych w sytuacjach pojawiających się zagrożeniach.
6. Zapewnienie w szkole bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz pozytywnego klimatu sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi ucznia.
7. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz otoczenia społecznego ucznia.